

Áp dụng kỹ thuật Shadowing để cải thiện phát âm cho sinh viên không chuyên tiếng Anh Trường Đại học Tài nguyên và Môi trường Hà Nội

Vũ Mỹ Linh*

*Bộ môn Ngoại ngữ, Trường ĐH Tài Nguyên và Môi trường Hà Nội

Received: 15/9/2023; Accepted: 29/9/2023; Published: 10/10/2023

Abstract: Due to the differences in pronunciation between English and Vietnamese, it is occasionally difficult for Vietnamese students to correctly pronounce English words. Therefore, a variety of pronunciation learning approaches have been presented to students, especially non-majored ones. Among these, the shadowing technique is likely to be commonly utilized to improve speaking skills. This study intends to explore the effectiveness of using the shadowing technique to improve the pronunciation ability of students at Hanoi University of Natural Resources and Environment (HUNRE). 20 non-English majors students at HUNRE did the research over the course of 4 weeks. The researcher, together with 2 native speakers, analysed the data in an effort to demonstrate the improvement in pronunciation after 4 weeks of using the Shadowing approach. The method may facilitate a novel approach to learning English pronunciation.

Keywords: Shadowing technique, pronunciation, non-English major students

1. Đặt vấn đề

Hiện nay, sinh viên không chuyên tiếng Anh ở các trường Đại học ở Việt Nam nói chung cũng như trường Đại học Tài nguyên và Môi trường nói riêng, đều gặp khó khăn trong việc giao tiếp bằng tiếng Anh dù cho đã học nhiều năm. Một trong những khó khăn lớn nhất là phát âm và ngữ điệu trong câu. Mặc dù có rất nhiều phương pháp học tập ngoại ngữ hiệu quả nhưng kỹ thuật Shadowing được coi là một trong những phương pháp thực tiễn rất có hiệu quả để nâng cao khả năng nói cho người học ngoại ngữ. Phương pháp này giúp cho người học ngoại ngữ có thể nắm bắt cách thức và mô phỏng được chính xác cách phát âm, ngữ điệu... của ngôn ngữ. Thông qua nghiên cứu hành động về việc áp dụng kỹ thuật Shadowing đối với 20 sinh viên không chuyên, qua bài viết này tác giả sẽ trình bày một số lợi ích, quy trình thực hiện, cũng như mong muốn đề xuất áp dụng kỹ thuật này trong việc luyện phát âm và ngữ điệu cho SV.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Cơ sở lý thuyết

2.1.1. Định nghĩa kỹ thuật Shadowing

Shadowing technique (Kỹ thuật nói bóng) là một kỹ

thuật học ngôn ngữ được phát triển bởi một giáo sư người Mỹ Alexander Arguelles. Khi thực hiện kỹ thuật này người học cố gắng lặp lại những gì họ nghe một cách nhanh chóng và chính xác như khi họ nghe thấy nó. Tóm lại, kỹ thuật này đòi hỏi người học bắt chước âm (sound), trọng âm (stress) và ngữ điệu (intonation) của người bản xứ ngay sau khi nghe họ phát âm. Kỹ thuật này khác kỹ thuật nói lặp lại (repeating) ở chỗ là khi dùng kỹ thuật shadowing, người học sẽ không chờ nghe hết cả câu và sau đó mới nhắc lại mà thay vào đó, người học và người nói gần như sẽ nói đồng thời, bắt chước hoàn toàn ngữ điệu, cách ngắt câu, luyện láy của người bản xứ. Trong những năm gần đây, nhiều nghiên cứu đã chỉ ra rằng kỹ thuật Shadowing có thể cải thiện khả năng bắt chước, khả năng tư duy, khả năng ghi nhớ và cảm nhận tiếng Anh của người học.

2.1.2. Các bước thực hiện kỹ thuật Shadowing

No.	Steps	Tasks	Focuses
1	Listening	Listening to the audio without script	Content and speech style
2	Mumbling	Shadowing without the script	Heard sound rather than pronunciation
3	Synchronized reading (content understanding)	Shadowing with the script	Message meaning
4	Prosody shadowing	Shadowing with the script	Prosodic features (stress, rhythm, intonation, speed, and pause)
5	Synchronized reading (difficult points)	Shadowing with the script	Parts difficult to listeners
6	Content shadowing	Shadowing without the script	Content

Kể từ khi phương pháp Shadowing được tạo ra, rất nhiều nhà nghiên cứu cũng như giáo viên đã cố gắng để phát triển phương pháp này với mục đích nâng cao việc dạy và học. Kadota và Tamai (2004) đã chỉ ra 6 bước thực hiện kỹ thuật Shadowing.

2.2. Lợi ích của kỹ thuật Shadowing

+ Người học có thể hướng đến việc phát âm đúng khi thực hiện kỹ thuật Shadowing qua việc bắt chước y hệt người bản ngữ.

+ Ngôn điệu (prosody) của người học có thể được cải thiện đáng kể; ngôn điệu bao gồm ngữ điệu (intonation), trọng âm (stress), cao độ (loudness variations), cách ngắt nhịp (pausing) và nhịp điệu (rhythm).

+ Kỹ thuật shadowing giúp người đọc nói một cách trôi chảy do giúp hình thành các phản xạ nhanh, chính xác khi nói.

2.3. Nội dung của nghiên cứu

+ Đối tượng tham gia: Tổng cộng có 20 sinh viên khối không chuyên tiếng Anh có trình độ ngoại ngữ dao động từ A2 đến B1 theo Khung tham chiếu chung Châu Âu sẵn sàng tham gia vào nghiên cứu kéo dài 4 tuần này với hy vọng cải thiện phát âm thông qua việc áp dụng phương pháp Shadowing. Tất cả những người tham gia đều là sinh viên năm nhất tại HUNRE. Đối tượng tham gia được yêu cầu cam kết thực hành phương pháp này 1 giờ mỗi ngày (30 phút sau khi thức dậy và 30 phút trước khi đi ngủ).

+ Tài liệu dùng để luyện tập kỹ thuật Shadowing: Bằng cách sử dụng 10 videos có thời lượng dưới 6 phút từ kênh TED Talk (mỗi sinh viên được cung cấp video khác nhau). Sinh viên tham gia nghiên cứu phải đảm bảo rằng bản ghi âm được gửi vào cuối ngày.

+ Phương pháp nghiên cứu: Khi bắt đầu nghiên cứu, SV được yêu cầu làm 1 bài pre-test gồm 12 câu để đánh giá phát âm của SV. Các bài nói của SV được phân tích và đánh giá bởi tác giả cùng với 2 người bản xứ để đảm bảo phát hiện được chính xác các lỗi sai về phát âm, trọng âm, nhịp điệu và ngữ điệu. Sau 4 tuần luyện tập, SV tham gia 1 bài post-test để kiểm tra sự tiến bộ trong khả năng phát âm.

2.4. Kết quả nghiên cứu

Sau khi kết thúc khảo sát thực nghiệm, thu thập số liệu, tác giả tiến hành đánh giá kết quả thu âm của 20 đối tượng tham gia thực nghiệm. Mỗi SV đã nộp 10 bài nói Shadowing sau 4 tuần tiên hành. Bằng phương pháp phân tích so sánh, kết quả thực

nghiệm được đánh giá trên tiêu chí phát âm. Dưới đây là tổng hợp những lỗi phát âm mà rất nhiều SV tại HUNRE mắc phải khi nói tiếng Anh:

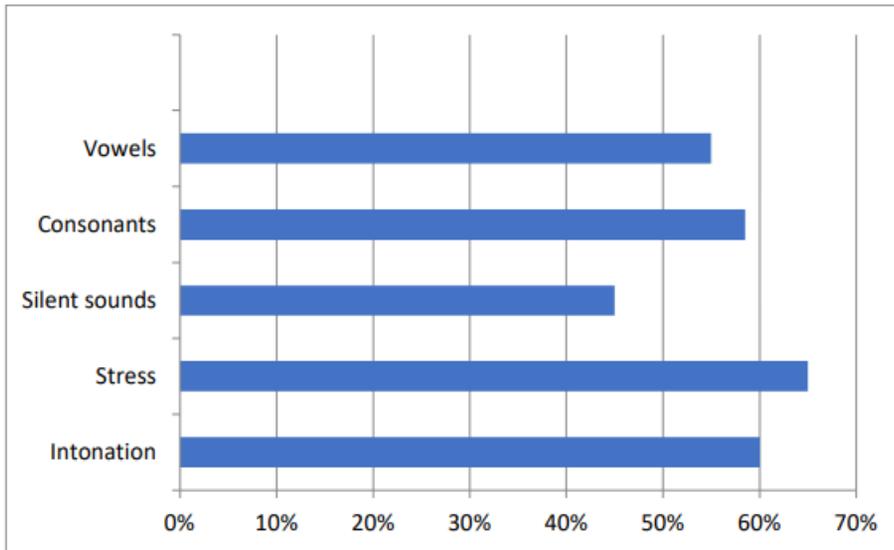
+ Lỗi bỏ qua phát âm âm đuôi (ending sounds): Do thói quen nói tiếng Việt không có âm đuôi nên nhiều người học thường bỏ qua việc phát âm âm đuôi của từ. Ví dụ, rice được phát âm thành /rai/ thay vì /rais/; các âm cuối như /k/ trong “like” hay “think” thường xuyên không được phát âm. Đây là một lỗi phổ biến và nghiêm trọng bởi âm cuối trong tiếng Anh là phần thể hiện ý nghĩa của từ và phân biệt các từ với nhau.

+ Lỗi không nhấn trọng âm (stress) hoặc nhấn trọng âm sai: Trong khi trọng âm là một phần rất quan trọng trong phát âm tiếng Anh, thì nhiều SV lại bỏ quên điều này, do tiếng Việt là ngôn ngữ đơn âm tiết và người Việt thường quen đọc từng âm tiết và không có trọng âm. Việc không nhấn trọng âm hoặc nhấn sai trọng âm tiếng Anh làm cho phần phát âm của họ rất cứng và gây khó hiểu cho người nghe.

+ Lỗi không có ngữ điệu (intonation): Tiếng Việt thuộc loại ngôn ngữ có thanh điệu và người nói gần như không để ý đến ngữ điệu của cả câu do mỗi từ trong tiếng Việt đã tự có thanh điệu. Trái lại, tiếng Anh thuộc loại ngôn ngữ không có thanh điệu. Do đó khi nói, người nói tập trung nhấn mạnh trọng âm và ngữ điệu của cả câu. Vì sự khác biệt trên, khi người Việt nói tiếng Anh thường gặp một trong hai khó khăn sau: nói không có ngữ điệu cho cả câu; hoặc nếu có ngữ điệu, thường sẽ không tự nhiên hoặc khác so với ngữ điệu của người bản xứ.

Sau khi phân tích kết quả của 2 bài kiểm tra, cũng như các bài ghi âm của SV tác giả thấy rằng kỹ thuật Shadowing đã góp phần nâng cao kỹ năng phát âm cho SV qua bốn tuần tham gia. Cụ thể, kỹ thuật Shadowing góp phần cải thiện nhận thức về âm vị học cho SV.

Cụ thể, 65% SV tham gia đã cải thiện nhận thức về trọng âm (stress), 60 % cải thiện nhận thức về ngữ điệu. Bên cạnh đó, trên 50 % SV có cải thiện nhận thức về phụ âm và nguyên âm. Có thể nói, Shadowing là một phương pháp hiệu quả để cải thiện phát âm. Càng về cuối nghiên cứu, sau khi đã trải qua phần lớn thời gian thực hành kỹ thuật Shadowing, số lỗi phát âm sai ở SV đã được cải thiện đáng kể, người học nói có ngữ điệu tự nhiên hơn so với trước. Do vậy, nếu tiếp tục luyện tập Shadowing trong một thời gian nhất định và liên tục thì sẽ khắc phục được các lỗi về phát âm cũng như ngữ điệu.

2.5. Một số đề xuất về việc áp dụng kỹ thuật Shadowing trong dạy học tại Trường Đại học Tài Nguyên và Môi trường Hà Nội.

Trong kỹ thuật Shadowing, việc chọn tư liệu nghe phù hợp rất quan trọng. Điều này phụ thuộc vào một số yếu tố như tốc độ bài nói, độ dài bài nói, mức độ khó của từ vựng xuất hiện trong bài nói,... Những tài liệu được chọn nên là những video/audio do người bản xứ nói. Đối với các lớp tiếng Anh tại trường Đại học Tài nguyên và Môi trường Hà Nội, GV có thể sử dụng chính các file nghe trong giáo trình New Cutting-Edge ở trên lớp. Ngoài việc có sẵn transcript và phù hợp với trình độ của người học do giáo trình đã được lựa chọn bởi giảng viên, các bài nghe và bài nói mẫu trong giáo trình còn có nội dung liên quan đến chương trình học, hỗ trợ trực tiếp cho bài thi nói của SV. Bên cạnh đó, GV có thể giới thiệu thêm một số trang học liệu như TED Talk, VOA Learning English, BBC Learning English, ESL Videos, v.v để cho các SV có trình độ khá hơn có cơ hội luyện tập thêm.

Phương pháp thực hiện kỹ thuật Shadowing đối với sinh viên:

Bước 1: SV cần kích thích não bằng âm thanh qua việc nghe trước tài liệu 1-2 lần.

Bước 2: SV cần nghiên cứu trước transcript để ghi lại các cụm từ mới, đánh dấu lại các từ được nhấn mạnh, những từ đọc lướt, những chỗ nối âm, v.v.

Bước 3: SV bắt đầu kỹ thuật từ cấp độ câu qua việc luyện phát âm từng câu một to, rõ ràng, có thể chỉnh chậm bài nghe để bắt nhịp được với người nói.

Bước 4: Sau khi đã quen với các câu, SV tiến hành đọc song song với người nói, bắt chước ngôn điệu của bài mẫu. sau cùng là toàn bộ văn bản.

Bước 5: Sau khi SV luyện tập tự tin, SV nên ghi âm lại toàn bộ văn bản và gửi cho GV.

3. Kết luận & Đề xuất

Thông qua bài viết này, tác giả muốn nhấn mạnh

lợi ích của việc sử dụng kỹ thuật Shadowing trong việc cải thiện kỹ năng phát âm và ngữ điệu cho sinh viên khối không chuyên tiếng Anh tại trường Đại học Tài nguyên và Môi trường Hà Nội. Đây là một kỹ thuật còn mới lạ tại Việt Nam nhưng đã được chứng minh hiệu quả tăng cường kỹ năng nói. Chỉ với 30 phút luyện tập mỗi ngày, sinh viên có thể thấy được sự tiến bộ rõ rệt. Tuy nhiên, để có thể thực hiện Kỹ thuật Shadowing một cách thành công và có hiệu quả, người học cần nâng cao tính tự giác, ý thức tự học. Giảng viên cũng cần khuyến khích sinh viên tự luyện tập song song với việc học trên lớp để mang lại hiệu quả cao nhất./.

Tài liệu tham khảo

1. Katoda, S., & Tamai, K. (2004). *English shadowing*. Tokyo: Cosmopier.
2. *TED Ideas worth spreading*. (n.d.). Retrieved from ted.com: <https://www.ted.com>
1. Lambert, S., (1992), Shadowing, *Meta*, 37(2), pp. 263–273.
2. Hamada, Y., (2018), Monitoring strategy in shadowing: Self-monitoring and pair-monitoring, *TESL Ontario*, 44, p.19-24.
3. Pardede, P., (2018), Improving EFL Students' English Pronunciation by Using the Explicit Teaching Approach, *Journal of English Teaching*, Volume 4 (3), pp. 143-155.
4. Hsieh, K. T., Dong, D. A., & Wang, L. Y. (2013). A preliminary study of applying shadowing technique to English intonation instruction. *Taiwan Journal of Linguistics*, 11(2), 43-66.